

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 2. Quid sit sacrificium propriè dictum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

præstantissimus cultus externus Diuinitatis, requiritur ad illud determinata persona ad hoc peculiariter deputata; similiter determinatus locus, qui vñibus profanis non possit accommodari.

Probatur Tertiò, Si omne opus bonum esset sacrificium, deberet esse sacrificium legis naturalis; ac proinde ratio naturalis diceret omne tale opus pro sacrificio habendum: atqui hoc falsum est, nam nulla vnquam gens quoduis opus bonum censuit cultum latriæ; sed omnes quaedam peculiariora opera externa habuerunt, quæ sola, sacrificia censerentur. Dices; etiam si non omne opus bonum secundum se sit sacrificium, tamen quatenus sit ad honorandum Deum, videtur esse sacrificium, cum sit actus latriæ. Respondeo; hoc nõ est esse propriè sacrificium; sed est tantummodò esse actum Religionis imperatum, & directum in finem in quem dirigitur sacrificium, seu ob quem propriè sit sacrificium: sed hoc nihil ponit in ipso actu, nisi denominationem extrinsecam, vnde non facit ipsum actum esse actum latriæ, nisi remotè, quatenus videlicet aliquo modo, causatur ab affectu latriæ. Adde, Non omnem actum latriæ esse sacrificium: vt patet in adoratione, laude, voto, iuramento, &c. Vnde etiam si esset actus Religionis, non tamen idcirco esset sacrificium.

Est opus bonum fiat in honore Dei, non inde tamen est Sacrificium.

Soluuntur obiectio- nes.

Sacrificiũ sæpe latè sumitur pro omni bono opere.

Obijciatur definitio Augustini.

Explicatur

Sed contrà: Obijciatur Primò, Opera bona in Scripturis vocantur sacrificia: Psal. 50. v. 19. *Sacrificium Deo spiritus contribulatus*: & alibi, *sacrificante sacrificium iustitia*, & *sperate in Domino*. Ad Hebræos vltimo v. 16. *Beneficentia & communionis nolite obliuisci: talibus enim hostijs promeretur Deus*.

Respondeo: Hæc dicuntur *sacrificia* largè: quia placant Deum instar Sacrificij. Vide Chrysostrum Comment. in Psal. 95. vbi decem genera huiusmodi sacrificiorum enumerat ex Scripturis. Alibi enim Scriptura, vbi strictè accipit nomen *sacrificij*, distinguit illud ab operibus bonis: 1. Regum 15. v. 22. *Melior est obedientia, quam victima*. Osee 6. v. 6. *Misericordiam volo, & non sacrificium*. Psal. 50. v. 18. *Si voluisses sacrificium, dedissem*. Quibus locis manifestè inlinuatur, obedientiam, misericordiam, aliaque huiusmodi bona opera, non esse propriè sacrificia. Vide Melchiorum Canum lib. 12. de locis cap. 13.

Obijciatur Secundò, Augustinus lib. 10. de Ciuitate Dei cap. 6. sic ait; *sacrificium verum est omne opus, quod agitur vt sancta societate inhereatur Deo, relatum ad illum finem boni, quo veraciter beati esse possumus*: id est, sacrificium est omne opus bonum, factum, vt Deo placeamus.

Respondeo; D. Augustinus accipit nomen *sacrificij* latè, pro eo, quo assequimur finem seu effectum Sacrificij, qui est placere Deo. Vocat autem tale opus, *verum sacrificium*, ad distinctionem sacrificij externi, quo offertur animal: non quòd perfectiùs & veriùs habeat rationem sacrificij, quàm sacrificium externum; sed quia effectum sacrificij perfectiùs præstat. Nam opus bonum ex charitate profectum, perfectiùs Deum placat, nosque illi iungit, quàm sacrificium externum, secundum se non proficiscens ex charitate. Hanc esse mentem Augustini patet ex capite 5. Simili modo Christus dixit, *Ego sum vitis vera*: non quòd esset propriè vitis, sed quia est vitis mystica, multò excellentiùs præstans spiritualiter ea, quæ vitis sunt. Sic *abstinere a peccatis*, dicitur *verum ieiunium*: *visitare pupillos*, *vera religio*.

Dico Secundò, Nõ omnis quoque externa oblatio Deo facta sacrificium est, quamuis ex intentione honoris diuini procedat.

Probatur Primò, Quia Scriptura passim distinguit Oblationem à Sacrificijs. Psal. 39. *Sacrificium & oblationem nolui*. Psal. 50. *Oblationes & holocausta*. Ad Hebræos 5. *Vt offerat dona & sacrificia*: & alibi. Et Cõfirmatur: quia multa in Scripturis dicuntur *offerri*, quæ tamen non possunt dici *sacrificari*: vt Filij primogeniti, primitiæ variarum rerum, aurum, argentum, lapides pretiosi, byssus, aliaque plurima. Vide Exodi 25. & 35.

Probatur Secundò; Quia ad rationem sacrificij requiritur mutatio rei. Quod patet, tum ex Scripturis, vbi omnia propriè dicta sacrificia videmus interim, vel saltem multum immutari, vel per occisionem, vt viuientia: vel per combustionem, vt carnes animalium, & res inanimæ solidæ, vt similia, sal, thus: vel per effusionem, vt liquida, sanguis, vinum, aqua; vel aliò modo, vt sacrificium Melchisedech. Vide cap. 1. & 2. Leuitici. Tum ex ipso nomine *sacrificandi*, quod Latine, Græcè, & Hebraicè significat *occidere, mactare*, Græce enim *θύειν* est *occidere*, & Hebraicè *זבח*. Tum denique, quia sacrificium est præstantissimus cultus externus, vnde res tota debet in honorem Dei interim, vel certè mutari; sic enim ei perfectiùs offertur, dum in nullos versus humanos cedit; & optimè designat eius perfectiùs in omnia dominium; quod non tam bene fit sine mutatione.

Probatur Tertiò, Quia ad oblationes non requiritur Sacerdos; quibus enim potest eas facere. Neque etiam altare; vt patet Exodi 35. & alibi.

DVBIVM II.

Quid sit Sacrificium propriè dictum.

Respondeo; *Sacrificium est Oblatio externa per legitimum ministrũ soli Deo exhibitã, in qua substantia aliqua sensibilis immutatur, vel etiam perimitur in protestationem diuini principatus, nostræque seruitutis*.

Primò, Dicitur Oblatio. Nam Oblatio est genus *sacrificij*, vt docet D. Thomas q. 85. art. 3. ad 3. quamuis interdum strictè accipiatur, pro Oblatione, quæ solim est oblatio, & non Sacrificium; vt patet ex dictis.

Secundò, Dicitur Externa, vt distinguatur contra internam oblationem, qua mens se suaq; Deo subijcit: quam internam oblationem D. Augustinus vocat *verum sacrificium*; dicitque Deum hoc magis exigere, quàm externum visibile, cum visibile sacrificium sit Sacramentum, id est, sacrum signum huius inuisibilis. Quæ quomodo intelligenda sint, patet ex dictis: non enim ratio sacrificij propriè conuenit internæ reuerentiæ & submissioni; quamuis verum sit, externum hunc cultum, sine interna submissione, & reuerentiæ affectu, cuius est signum, parui esse estimandum: sicut omne opus externum parui est momenti, nisi procedat à debito affectu interiore. Et sic patet, Deum magis exigere hunc internum cultum, cuius ipsum sacrificium est signum, quàm externum sacrificium: nam magis placet illi interna estimatio, reuerentia, & submissio quam mens habet erga ipsum, tanquam primum principium omnium bonorum, quàm externum signum huius submissionis.

6 Non omnis externa oblatio ad honorem Dei facta, est propriè sacrificium.

Vox sacrificandi in linguæ S. significat Occidere.

7 Definitio Sacrificij propriè dicti.

Oblatio.

Externa.

Tertiò

Legitimus
Minister.

Tertio, Dicitur *Per legitimum Ministerum*. Nam cum sacrificium sit præstantissimus cultus externus, debet fieri à persona ad hoc dedicata; sicut & aliæ functiones honoratissimæ in Republica. Quod patet tum in veteri, tum in noua lege, ubi videmus sacrificia semper à Sacerdotibus esse oblata, qui ad id peculiariter erant deputati. Idem seruatum est apud Ethnicos. Dices, Apud Ethnicos quibus cogebatur sacrificare; vt patet ex gestis Martyrum. Similiter in lege naturæ quibus videtur potuisse: nam Abel sacrificium obtulit, cum tamen non esset primogenitus. Respondeo, Illa, quæ à priuatis offerebantur apud Ethnicos, non erant propriè sacrificia, sed oblationes quædam idololatriæ, quæ dicebantur latè sacrificia. Vnde ad sacrificia propriè dicta erant apud illos constituti sacerdotes. In lege naturæ communior sententia Doctorum est primogenitos fuisse Sacerdotes. Ita Eucherius, Glossa, & Lipomanus in illud Genes. 25. v. 31. *Vende mihi primogenita tua*. Idè docet Hieronymus in qq. Hebraicis agens de Melchisedech, ubi dicit esse traditionem Hebræorum omnes primogenitos à Noè vsque ad Aaron fuisse Sacerdotes; quibus etiam debebatur auctoritas quasi regalis, & multæ aliæ prærogatiuæ. De quibus Pererius tomo 2. in Gen. cap. vltimo. Præter hos fuerunt etiam alij, vt Abel, qui id diuina inspiratione fecerunt.

An apud
Gentiles,
& in lege
Naturæ
cuiuslibet
esse licitum
sacrificare.

Substantia
sensibilis.

Quarto, Dicitur *Substantia sensibilis*. Nam apud omnes gentes, id quod in sacrificio offertur, est aliqua substantia animata, vel inanimata. Et ratio est; quia sacrificium fit ad testandum Deum esse principium omnis esse. Dices; In sacrificio Missæ offertur Corpus & Sanguis Christi, vt infra dicemus; quæ tamen non possunt sensibus percipi. Respondeo, etsi non possint sensibus percipi secundum proprias & intrinsecas suas qualitates, percipiuntur tamè secundum eas, sub quibus existunt per modum substantiæ: hæ enim qualitates ita se habent ad Corpus, & Sanguinem Christi, sicut qualitates aliarum substantiarum, ad ipsas substantias, excepta informatione: vnde efficiunt Corpus Christi sensibile, & tractabile, quantum satis est, vt ipsum dicatur sensibiliter offerri, tractari, manducari: vt patet ex supra dictis.

Immutatur.

Quinto, Dicitur *Immutatur*. Nam de ratione sacrificij est, vt per aliquam realem mutationem offeratur; vt patet ex omnibus sacrificijs veteris legis.

Perimitur.

Sexto, Dicitur *Vel etiam perimitur*. Etsi enim fortè non fit de ratione sacrificij, vt res omnino perimatur; sed sufficere videatur aliqua mutatio, qua in honorem Dei mutetur, ad significandum eius perfectum in omnia Dominium (vt cum effunditur aqua in honorem Dei, & libatur Deo, sicut fecit Dauid 2. Regum 23.) tamen dubium non est, quin hoc valde ad perfectionem sacrificij pertineat. Et ratio est: Primò, Quia sic perfectius testatur Deum esse auctorem totius esse, & habere vita & mortis supremam potestatem. Secundò, Quia sic res non solum quo ad vsum, sed etiam quo ad substantiam in honorem Dei credit. Addi potest Tertio, Deum sic inspirasse primis parentibus, ad representandam mortem Christi, quæ omnium sacrificiorum erat finis, & per omnia debebat præsignari. Sed hæc representatio, etsi inueniatur in omnibus sacrificijs diuinitus inspiratis, non tamen ad rationem sacrificij per-

tinet. Nam quamuis Christus non fuisset mortuus, nihilominus fuisset sacrificia: nam sacrificiorum oblatio est legis natura.

Septimò, Dicitur *In testimonium diuini principatus, & nostræ seruitutis*. Nam sacrificio hæc duo testamur, Deum esse principium omnium bonorum, & nos esse naturaliter ipsius seruos, in quos plenissimam habeat potestatem. Vnde, si posset fingi aliquod numen, à quo nos non dependeremus, sicut fingebant Manichæus, & Simon Magus, non deberemus ei sacrificium. Dices, Ethnici offerebant etiam Dijs inferioribus, à quibus dumtaxat particularia quædam beneficia expectabant, vt Cæteri, &c. Respondeo; In eo faciebant contra rationem naturalem, quæ dicit summum Numen singulari quodam honore colendum, qui alijs sit incommunicabilis.

Testimonium diuini principatus & nostræ seruitutis.

D V B I V M III.

Quotuplex sit Sacrificium?

Respondeo; Tripliciter diuidi posse. Primò, Ratione materiæ, Nam materia vel erat animal aliquod, vel erat res inanima, eaque vel solida, vel liquida. Oblatio animalis dicebatur *Vitima*, vel etiam *Hostia*. Oblatio autem rei inanimæ solidæ dicebatur *Immolatio*, iuxta D. Thomam, quamuis hoc nomen etiam ad victimas extendatur. Oblatio rei liquidæ dicebatur *Libamen*. In veteri lege *Vitima* constabat solum his animalibus mundis: oue, capra, hædo, boue, columba, passere, turture; neque aliud genus licebat sacrificare. *Res inanima solida*, quæ offerebantur in sacrificiū, erant panis, simila, sal, thus, manipulus spicarum virentium: patet Leuit. 2. & 6. Hæc eleuabat Sacerdos in altum, & inde consumebat contusione, crematione, aut etiam comestione. *Liquida* erant, Sanguis, vinum, oleum, aqua: hæc libatione, vel effusione sacrificabantur. Aduertendum autem *libamina*, & *rerum inanimatarum oblationes*, esse sacrificia imperfectiora, quàm victimas, in quibus viuum sacrificabatur: vnde & apud Gentiles etiã Dijs minutis fiebant: Victimæ autem solum duodecim Dijs maioribus, saltem ordinariè.

8
Diuisio
Sacrificij
ratione
materiæ.

Vitima
Oblatio.

Libamen.

Secundò, Diuiditur partim ex fine, partim ex forma, in *Holocaustum*, *Sacrificium pro peccato*, & in *Hostiam pacificam*. *Holocaustum* erat perfectissimum, in quo tota res in sumum resoluta, sursum ascendeat ad testandum omnia à Deo nos habere, & omnia ipsius esse. Vnde potissimum fiebat in reuerentiam diuinæ Maiestatis, absque alio fine. *Sacrificium pro peccato* partim cremabatur, partim à Sacerdotibus in atrio tēpli comedeatur. Offerebatur autem non pro peccatis internis, sed quibusdam externis; vt pro peccatis ignorantie, maxime circa cæremonias; vt patet Leuit. 4. & 5. item furti, periurij, & calumnie cap. 6. *Hostia pacifica* offerebatur pro beneficijs acceptis in gratiarum actionem, & tunc eodem die consumebatur. Aliquando etiam pro impetrandis nouis beneficijs; & tunc poterat in posterum diem differri consumptio. Huius pars cremabatur, pars à Sacerdotibus comedeatur, & pars ab ijs qui donauerant.

9
Alia eiusdè
diuisio
ratione finis
vel formæ.
Holocaustum.

Sacrificium
pro peccato.

Hostia
pacifica.

10
Tertia di-
uisio Sacri-
ficij ex ef-
fectu.

Tertio, Diuiditur Sacrificiū ex effectu, in *Propitiatorium*, *Eucharisticum*, & *Impetratorium*. *Propitiatorium*, quod & *Hilasticum*, offertur pro peccatis, eorumque supplicij auertendis. *Eucharisticum* offertur in gratiarum actionem pro beneficio accepto.

Propitia-
torium.
Eucharistica-
cum.

Hoc, si